

Coalitieakkoord 2022 – 2026: Kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat

Utrecht is een stad om van te houden. De stad beweegt: er wordt gebouwd, gewerkt en geleefd.

Vastgoed

Utrecht kan niet zonder plekken waar mensen elkaar ontmoeten, sporten, cultuur bedrijven en spelen. Dit weefsel van de stad wordt mede gevormd door het maatschappelijke vastgoed, waar de gemeente een rol in speelt. We zorgen er dan ook voor dat er voldoende aanbod is en het maatschappelijk vastgoed goed onderhouden is. Meervoudig ruimtegebruik is daarbij ons leidend principe. Ons maatschappelijk vastgoed is meer dan een aantal gebouwen. Het is ons visitekaartje en bindweefsel in de wijken: een plek waar Utrechters elkaar ontmoeten. Wat ons maatschappelijk vastgoed niét is: een manier om de begroting van de gemeente sluitend te maken.

- We zorgen dat de Vastgoedorganisatie Utrecht de komende jaren verder op orde komt (1,5 mln. *tbv versterken uitvoeringskracht VGU*), zodat we in staat zijn om te voorzien in de groeiende behoefte aan ruimte voor maatschappelijk relevante partijen. Dit doen we met middelen uit het investeringspakket 'Groeï in Balans'. (Totaal 'Groeï in Balans' €130,- mln. komende 4 jaar, voor dit specifieke doel €50.000,- vanaf 2023, daarna €100.000)
- We hebben veel ambities en weinig middelen. Dit vraagt om een heldere koers en het maken van duidelijke keuzes.
- Onze vastgoedorganisatie krijgt een centrale rol bij het op peil brengen van de voorzieningen zoals aangegeven in de barcode in de bestaande stad. Dat doen we door niet alleen bestaande panden beter te benutten, maar waar nodig actief locaties te verwerven en te ontwikkelen.
- Beleidsterreinen zijn verantwoordelijk en maken inhoudelijk en budgettair keuzes voor de sturing op hun vastgoedbehoefte en vastgoed faciliteert hen hierin. Via cultuurbudgetten maken we bijvoorbeeld de toegang tot maatschappelijk vastgoed betaalbaar voor jonge makers. Ook kijken we hoe we ons vastgoed verder kunnen inzetten voor maatschappelijke doelen.
- Verkoop van maatschappelijk vastgoed doen we niet meer, tenzij het bijdraagt aan in dezelfde wijk creëren van maatschappelijk vastgoed. Hierbij vinden we het belangrijk om bewoners(organisaties) daadwerkelijk een gelijk speelveld te geven ten opzichte van commerciële partijen. Bij verkoop gunnen we niet op de hoogst geboden prijs alleen, maar kijken we ook naar de grootste maatschappelijke meerwaarde.
- Het contract voor leegstandsbeheer loopt in 2023 af. We maken hierna een slag naar meer maatschappelijk gericht leegstandsbeheer.
- We herontwikkelen het Magazijn De Zon (voormalig Broesepand) zodanig dat er ook plek is voor cultuur en maatschappelijke functies waarbij ruimte blijft voor commerciële functies.
- We maken structureel middelen vrij voor groot onderhoud en vervanging van het gemeentelijk vastgoed gebruikt voor milieu- en natuureducaties (steedes). (€900.000,-)

Wijkgerichte aanpak

- We breiden de wijkaanpak, die de afgelopen jaren is gestart in Overvecht, uit naar een aantal andere wijken en buurten afhankelijk van wat er nodig is.
- We verbreden de wijkaanpak naar andere wijken en buurten waar het niet goed (genoeg) gaat. Het gaat hier om Kanaleneiland, Noordwest (Geuzenwijk en delen van Ondiep en Pijlsweerd) en Leidsche Rijn (Parkwijk-Zuid en Terwijde-Oost).
- De vastgoedorganisatie en wijkbureaus werken samen om initiatieven van huurders of bewoners die bijdragen aan de stad, maar die geen eigenaar kennen binnen de beleidsafdelingen, te faciliteren. Hiervoor stellen we een budget beschikbaar. (*pilot à €20.000,-*) We maken waar mogelijk slimme koppelingen om leegstaande panden snel een invulling te kunnen geven.

- Het voorzieningenniveau in de wijken moet op peil komen en blijven.
- Wij willen een college zijn dat eenvoudig toegankelijk is voor onze bewoners, dat aanwezig is in wijken en buurten en waar we relaties leggen en bestendigen.
- We voelen de noodzaak om zeggenschap en tegenmacht te organiseren om het samen met de stad te kunnen doen.
- We verstevigen de rol van de wijkorganisatie en wijkwethouder als meest nabije en toegankelijke contact met de gemeente.

Gebiedsontwikkeling: groei en spreiding voorzieningen

- Sociale en ruimtelijke vraagstukken gaan hand in hand: prettige en veilige leefomgevingen met voldoende voorzieningen, goed onderwijs, een stage of baan en (mentale) gezondheid gaan hier hand in hand.
- De maatschappelijke voorzieningen in de stad hebben de afgelopen jaren geen gelijke tred gehouden met de groei van het aantal inwoners. Dit heeft achterstanden en bijbehorende negatieve effecten tot gevolg. We ondernemen hier actie op.
- Leefbaarheid en kwaliteit moeten voorop staan. Belangrijke voorzieningen moeten meegroeien met de stad: denk hierbij aan winkels, cultuur, buurthuizen, zorg, sportaccommodaties en onderwijs. Groen groeit mee om de stad leefbaar te houden en de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. De optelsom van groen, wonen, werken, maatschappelijke voorzieningen, sport, energie, water en infrastructuur, noemen wij 'de barcode'.
- We ontwikkelen meerdere stadscentra conform RSU 2040. We zorgen zo dat iedereen in de buurt van voorzieningen woont.
- Het is onze ambitie om van het USP een volwaardige wijk te maken met bijbehorende voorzieningen. Bij de uitwerking van de omgevingsvisie USP nemen wij het voortouw om dit samen met onderwijsinstellingen en instanties in het gebied te bereiken.
- Wij voegen de ontwikkeling van Rijnenburg toe aan de RSU 2040 waarbij het uitgangspunt is dat het de projecten Merwedekanaalzone, Papendorp, A12-zone en Lunetten-Koningsweg niet mag schaden.
- We reserveren in het kader van '*Groei in balans*' ruim 130 miljoen euro voor de komende vier jaar.
- Gezien het belang van de kwaliteit van de leefomgeving, efficiënt ruimtegebruik en architectuur, ontwikkelen we een stedenbouwwisie waarvan hoogbouwvisie onderdeel is.
- We passen actief grondbeleid en de strategische inzet van grondposities toe waar dit toegevoegde waarde heeft, mits risicobeheersing gewaarborgd is.
- We willen zoveel mogelijk ruimte publiek toegankelijk maken. We denken daarbij aan openstellen van semipublieke plekken als schoolpleinen, sportcomplexen, volkstuinten en begraafplaatsen en private tuinen en binnenplaatsen, zo min mogelijk toepassen van hekken en zo veel mogelijk gemeentelijk eigendom van openbare ruimte in gebiedsontwikkeling.

Energie en klimaat

- De gemeente geeft het goede voorbeeld door haar eigen vastgoed te verduurzamen en het uiterste te halen uit energiecontracten.
- Reversible energiemaatregelen maken we ruimhartig mogelijk in erfgoed en monumenten.
- Als gemeente streven we ernaar zoveel mogelijk circulair in te kopen en aan te besteden. Hiervoor streven we naar een ambitieuze ondergrens van 50% in deze periode die circulair wordt aanbesteed. We houden aandacht voor onder andere social return.
- Nieuwe panden worden klimaat- en energieneutraal gebouwd. Voor bestaande panden versnellen we de verduurzaming waarbij we kijken hoe we redelijkerwijs -zonder geld en materiaal te verspillen- een stap kunnen zetten. Gelet op de uitkomsten van het Rekenkamerrapport komen we de komende periode tot een haalbare en ambitieuze verduurzamingsaanpak. Deze agenda leggen we begin 2023 voor aan de raad. (4 X €100.00,-)

Woonruimte kwetsbare groepen

- We grijpen als overheid in bij excessen in de woningmarkt. Hier hebben we extra aandacht voor groepen die niet automatisch de ruimte krijgen, zoals daklozen.
- Er is veel behoefte in de stad aan passende woonvoorzieningen voor kwetsbare groepen zoals daklozen, kwetsbare jongeren, jongvolwassenen en statushouders.
- We dragen zorg voor goede (nood)opvang voor vluchtelingen. Deze opvang realiseren we verspreid over de stad.
- We hanteren hogere standaarden voor (nood)opvang dan landelijk verplicht, conform het huidige Plan Einstein. We bieden zo voor asielzoekers en omwonenden toegevoegde waarde die bijdraagt aan een prettige en veilige sfeer en draagvlak in de stad. Gemengd wonen is hier expliciet onderdeel van, waarmee we woningen voor jongeren toevoegen en bijdrage aan community building.
- De Taskforce Tijdelijk Wonen wordt voortgezet: we gaan proactief zoeken naar nieuwe plekken voor tijdelijke woningen. Geen kavel blijft onbenut.

Openbare Orde en Veiligheid

- De laatste tender Zandpad is mislukt. We gaan daarom aan de slag met het advies van de Commissie Sorgdrager: voorzieningen en locaties voor sekswerk houden we in principe kleinschalig, overzichtelijk en verspreid door de stad, met een voorkeur voor sekswerkers die zichzelf organiseren.
- Voor het Zandpad zoeken we eerst voor andere plekken voor sekswerk. Wanneer op andere plekken in de stad voldoende plek is gevonden voor sekswerk, heroverwegen we of en hoe het Zandpad voor sekswerk behouden moet worden.

Welzijn, zorg en ondersteuning

- De ambitie 'Niemand slaapt op straat' willen we blijvend waarmaken met voldoende zorg en begeleiding, een 24-uurs opvang en aandacht voor uitstroom en doorstroom. Dakloze jongeren verdienen daarbij onze specifieke aandacht. De manier waarop we dat vormgeven komt echter steeds meer onder druk te staan. We zien dat een aanpak op G4-niveau nodig is. We komen samen met de G4 met een plan richting de raad.

Inclusie

- Het VN-verdrag Handicap is een belangrijk mensenrechtenverdrag. De komende jaren investeren we fors in de fysieke, sociale en digitale toegankelijkheid van Utrecht. Bijvoorbeeld in de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen. Daarbij betrekken we ervaringsdeskundigen. (*€3 mln. storting in voorziening 2023*)
- De panden van de gemeente moeten toegankelijk zijn voor iedereen. We werken daar versneld aan.
- Een inclusieve omgeving is in de eerste plaats een veilige omgeving. De gemeente Utrecht heeft hierin een voorbeeldfunctie. De gemeentelijke gebouwen voorzien in inclusieve faciliteiten zoals genderneutrale toiletten, stilteruimtes en prikkelarme plekken.

Onderwijs

- Ruimte in Utrecht is schaars terwijl het aantal leerlingen groeit. Dat zorgt voor druk op onderwijshuisvesting. Vanuit het Rijk ontvangen we hier niet genoeg middelen voor. We zoeken naar structurele ruimte voor tijdelijke oplossingen.
- Wanneer er rondom onderwijshuisvesting problemen spelen wordt samen met de school bekeken wat een passende oplossing is. Om alle leerlingen een fijne plek te bieden is samenwerking tussen scholen en schoolbesturen nodig om onderwijshuisvesting te optimaliseren en de groei van leerlingen te verdelen. Via het investeringspakket 'Groei in balans' investeren we *de komende vier jaar 20 miljoen extra* in onderwijshuisvesting.

- De Utrechtse Kindcentra leveren een onmisbare bijdrage aan het wegwerken en/of tegengaan van leer- en ontwikkelachterstanden van 0-12 jarigen. Ook dragen ze bij aan kansen en brede talentontwikkeling. Daarom stimuleren en motiveren we de komst van meer Utrechtse Kindcentra, vooral in wijken en buurten waar kinderen een extra steuntje in de rug kunnen gebruiken.
- In Nederland krijgen kinderen te vroeg een stempel opgeplakt (vmbo, havo, vwo) en dat is bepalend voor de rest van hun leven. Om kinderen meer kans te bieden en het probleem van vroege selectie tegen te gaan, stimuleren we initiatieven zoals onderwijs voor 10-14 jarigen en een brede brugklas.
- Een groen schoolplein is niet alleen heel leuk om op te spelen, het is ook goed voor het klimaat. We stimuleren schoolbesturen die hun schoolplein klimaatadaptief willen inrichten. Scholen kunnen subsidie krijgen voor het vergroenen van hun schoolpleinen. We willen deze schoolpleinen in overleg met de scholen ook beschikbaar stellen voor de buurt.
- De Bibliotheek Utrecht verkeert in financieel zwaar weer. Omdat de bibliotheek (in de wijk) een belangrijke rol speelt in onze ambitie in kansengelijkheid, gaan we in het komende jaar de oorzaken analyseren en oplossingen verkennen, waarbij we de vermogenspositie van de Bibliotheek in ogenschouw nemen. We reserveren een bedrag voor het financiële risico.

Cultuur en Erfgoed

- Er moet ruimte voor cultuur zijn in de stad. In de RSU 2040 is berekend dat er behoefte is aan groei van 80.000 m2 betaalbare creatieve werkplekken, verspreid over de stad en deels in de regio. We gaan actief zoeken naar deze plekken en reserveren hier middelen via het investeringspakket 'Groei in Balans'. *(€130,- mln. komende 4 jaar)*
- We zoeken een permanente evenementenlocatie voor grootschalige evenementen.
- We kijken hoe we de deuren van Domplein 4 meer open kunnen zetten. Letterlijk en figuurlijk. Mogelijk door menging van functies. Domplein 4 blijft in elk geval beschikbaar als huisvesting voor cultuur- en amateurkunstaanbieders.
- Onze intentie is om met de boeren in Amelisweerd verdere afspraken te maken over een meer natuurinclusieve manier van werken met respect voor hun bedrijfseconomische toekomst.
- Het vele erfgoed van Utrecht moet toegankelijk zijn, zodat alle Utrechters ervan kunnen genieten. Verduurzaming van Erfgoed is een belangrijk punt van aandacht. Het draagt namelijk bij aan het toekomstig gebruik en functionaliteit.

Sport, spelen en bewegen

- We staan voor een enorme uitdaging om ervoor te zorgen dat er genoeg ruimte is om te sporten voor Utrechters. Er moet een grote stap worden gezet om de sportmogelijkheden op peil te krijgen.
- In Utrecht is er een tekort aan binnen- en buitensportlocaties. De aantallen uit het rapport van het Mullier instituut maken duidelijk dat we een been bij moeten trekken en dat gaan we ook doen. In 2021 is al gestart met de variatiestudies voor inpassing van extra sportvelden op de sportparken Maarschalkerweerd, Nieuw Welgelegen en Rijnvliet/Strijkviertel. Via het investeringspakket 'Groei in balans' investeren we in voldoende en passende voorzieningen in de stad. *(€130,- mln. komende 4 jaar)*
- We zetten in op een zo efficiënt mogelijk gebruik van de beschikbare ruimte. Denk hierbij aan het dubbelgebruik van sportvoorzieningen en gebruik in de daluren. We helpen verenigingen hierbij waar mogelijk.
- We starten in deze collegeperiode met de bouw van het nieuwe zwembad in Leidsche Rijn.